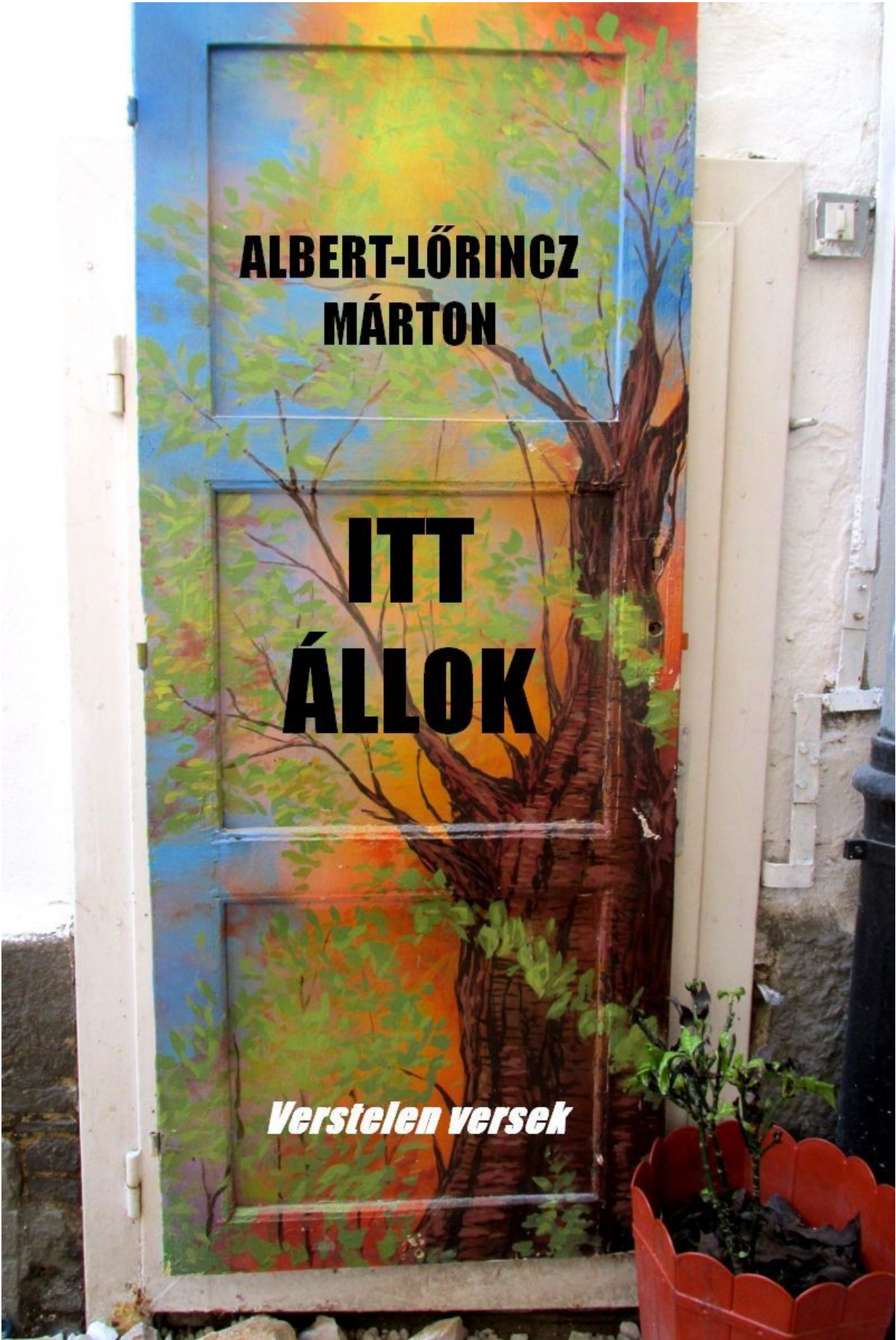

**ALBERT-LŐRINCZ
MÁRTON**

**ITT
ÁLOK**

Verstelen versek

ALBERT-LŐRINCZ MÁRTON

ITT ÁLLOK

Verstelen versek

2016

TARTALOM

**Ajánlás az olvasóhoz
(A sorban rozzant pótkocsi)**

**KISZÁMOLÁS
(Belőle szövettem)
(Létbe dobva)
(Ahogy, ahol, amikor)
(Kiszámolás)
(Az anyaméhben)
(Ős-sötét)
(Szaggatott öröm)
(Ott fogok lakni)
(Világra jössz)
(Nem láttam, csak néztem)
(Szirmok ropognak)
(Ha már megszülettem)
(Anyám, senkinek)
(Ott, az én falumban)
(Marad a kavics)
(Fikció)
(Reggel)**

**A BÁJOS TÁNCOSNŐ
(1 / születés)
(2 / táncra fel cudar élet!)
(3 / kezdj vele valamit)
(4 / a tánc)
(5 / a járom)
(6 / észre sem vettem)**

ÁLMODHATNÉK SZÍNES GÖMBÖKRŐL

(Anyámtól)

(Őseim régi öregek)

(Örökség)

(Reggeli ujjgyakorlat)

(Álmodhatnék színes gömbökről)

(Púp és ajándék)

(Sikoltó percem)

(Elrajzanak a színes szitakötők)

(Írmagvetés)

(A szekrény)

CLIMACUS ÉS B. D. TÁRSASÁGÁBAN

(A Súrlott Grádics-hoz)

(Megidézés)

(De belehalt)

(Baráti intelem néhány sírfelirat miatt)

(Azt a levelet)

(Vendégszöveg B. D-től)

(Anio völgyében)

(Szentlélekről Csíksomlyóra)

EZ MAGA A FÖLD

(A gólya és a béka)

(Egy kisvárosi költőhöz)

(Elhallgatok)

(Alapműveletek)

(Kitántorog a szó a számból)

(Levél Lászlóffy Csabához, valahová)

(Tulajdonképpen)

(Kattints rá)

(A szoftverben benne van)
(Még nem tudom)
(Azt hiszed, szabad vagy)
(Az udvarhelyi „A VERS”-hez)
(A fedélzeten)
(Le kellene védeni)

Vár-Lak

(Kedeinél, kávészünetben)

(Műteremben)

(Portré)

(Ez maga a Föld)

(A róka meg az ordas)

KÖNYVBŐL KIHULLT PERCEK

(Könyvből kihullt percek)
(Fakuló kép nagyapáról)
(Fürge macska ugrik át)
(Csobbanhatna, de éppen nem megy)
(Ropogó harmat)
(Ijedt dérverésben)
(Játszi hangok)
(Egy cimborához)
(Memoár)
(Üvegfákon)
(Két zsebedben)
(A kereszt)
(Sebaj)
(Kicserélnéd, de nincs mód rá)
(Sírok, nagyon fáj)
(Második napja)
(A belátható messzeség)
(Sárguló kövek)
(Félig megírt levél)
(Ahogy így fekszem)

(Harminchat hét felett)

(Hiány)

(Ha lehullok)

(Nem elég)

(A kérdés)

(Itt állok)

Kérdésre kérdéssel (Cseke Gábor)

A szerzőről

Szerkesztő: Cseke Gábor

A címlapon B. Tomos Hajnal felvétele

Ajánlás az olvasóhoz

*Kedvelt dolgokkal közelítenek az olvasóhoz,
kik kegyét meg akarják nyerni,
vagy olyasmivel,
amiben, úgy vélik, kedvét leli.*

*Amikor készségem bizonyítandó felajánlom írásaimat,
semmi olyat nem találok,
amit eléggé becsesnek tartanék,
oly nagyra értékelnék,
mint a magunk cselekedeteinek ismeretét,
amelyre a mai dolgokban való jártasság révén tettem szert,
gyakran forgatván elmémet emlékeimben,
kezdve az anyaméhnek ősz-sötétjével s megjárván tüskés bokrok közelét.*

*Amelyet nagy szorgalommal,
hosszas elmélkedés során gondoltam ki,
most pedig e kicsiny kötetben összegyűjtöm
és olvasni felajánlom.*

(Machiavelli-parafrázis, aki a Fejedelem kegyeiért esd)

(A sorban rozzant pótkocsi)

A sorban rozzant pótkocsi, amelyen én is
utazom, épp most, e megfoghatatlan percben,
amely csak volt s már helye foglalt.

Mondom, a sorban éppen most csatlakozik a
szerelvényhez. Mozdony nélkül még ücsörög a
szerelvény, melyben ott a sorban,
ismeretlen színre pingált (mennyország színe?
pokolé?) állomáson a pótkocsi, melyben
ülök, indulásra üzemelt.

A mozdony késik, lehet csak mostan szerelik
össze egy gyárcsarnokban, és várni kell még az
engedélyre, hogy kifusson egy
állomásba, várni kell, az engedélyre. A
rozzant pótkocsiban mások is várakoznak,
nyilván. A várakozókat nem
tartják nyilván. Információkat nem szivá-
rogtatnak ki. A késés nem reklamálható.

KISZÁMOLÁS

(Belőle szövettem)

Álmaimat foltozta egy
varga.

Anyámnál volt a tű és a
cérna,
apám dugdosta át a
szöveten.

Anyanyelvem belém
szeretett:
benne szövettem a magyar
végeken.

(Létbe dobva)

Mintha létbe dobva,
Mintha forgószélbe,
Mintha vízörvénybe,
Mintha bárkán ülve.

Mindig belekarolsz
Valami mozgóba:
Alattad a mély víz,
Melletted a létra.

Bárkád alatt halak,
Fényt harapó ráják,
Vérszívó piócák,
(S alvadt vér az érben).

Fejed fölött lárma:
Madárleső sólymok,
Ártatlan meggyvágó,
Szárnyas citromsármány.

Mennyi mélység felett
Libeg el a bárka!
Milyen magasságban
nem dől el a létra?

(Ahogy, ahol, amikor)

Ahogy a füvek nőni kezdenek,
hozzájuk simulok.

Ahol a fák gyökeret eresztenek,
törzsüknek vetem a hátam.

Ahol hullnak a falevelek,
ott az avarra fekszem.

Mikor szeretnek,
szemem megtelik könnyel.

(Kiszámlolás)

Kezdetben volt a várakozás.
Emberi dolog.
A Nő és a Férfi elbabusgatta egymást.
A test ünnepelt,
de még a tudatlanság ülte diadalát.

Ha nem lenne születés,
feledésbe merülne a várakozás.
A várakozás önfeledt, kötelesség nélküli
állapot a legelején.
Később jön majd az esendőség bősége,
a sok haddelhadd és ne felejts,
de minden jó, ha jó a vége.

A várakozás nem csak egy pillanat.
Bilincs is, nyilván.
Most épp két ember készülődése
megszámlálhatatlannak vélt napokra,
évek gyűjteményére.

A nő titka ölének lüktetése.
A nő titka a jövő felélesztése.
A nő az egyetlen, aki sohase gondol
az elfolyó időbe kapaszkodó kiszámlálásra,
csak a születésre.

(Az anyaméhben)

Az ős-sötétben anyámat kerestem.
A hátamon nem feszült tegez,
se üres, se íjvesszőkkel tele,
készen állva a kilövésre.
Én őt kerestem, anyát
a nyirkos ős-sötétben...

Nem volt lábam, kezem,
nem volt akaratom,
nem ültem lóháton, zajos villamoson,
én csak tapogatva kerestem,
ösztönök s éntudat nélkül kerestem
valami bizonyosat,
mint a villám, ha viharzik az ég.

Testvéreim is lehettek ott úgy millióan,
és mind azt a helyet kereste, anyát,
de mind elhagytak már akkor, az első
versengésben, már akkor ...

Magam is, igaz, ácsorogva
kerestem célomat.
Örvények sodortak.
Az én akaratom csak annyi lehetett
és olyan cérna vékony,
mint a napsugárból font lánc,
az élet-béklyón...

(Ős-sötét)

Nedvek s furcsa égi dimenziók hangzavarában
belefeküdtem a puha, sötét, meleg ágyba,
nem rongyok közé, nem léghuzatos zsámolyra,
törtszalmaurgyéra,
belefeküdtem a szív dobogásába.

Puhának kellett lennie, de én nem éreztem,
csak az emberi kéz végigvonaglását sejtettem a
húrokon, az asszonyi testen kifeszített hárfán,
apám kezét, és a dobok membránján felém loccsanó,
zerge fürgeségű ritmusokat.

A csend, amiről minden pöffeszkedő szónok beszél,
nem volt sehol.
Ingerek ringattak ébrenlétemben s alváskor.

Anyám tett-vett.
Már kitanulta, hogyan kell bábáskodni
(történetesen egy csíki faluban),
gyermek, ha jön.

Apám is készült, várt engemet.

Nem sírt, hallottam volna, sohasem sírt anyám,
csak integetett egyik kezével a ponttá,
semmivé foszló vonat után, amikor elment apám,
vissza a kaszárnyába, ahonnan születésemre hazaengedték,
a másikkal fájdalmait szorította,
amelyeket én okoztam...

(Szaggatott öröm)

December tíz, esztendők vége,
minden kezdetem eredése.

Szokásosan induló nap van.
Nincs több zúzmara, hó, hideg,
mint ilyenkor más decemberekben,
csak könnyű könnyekkel
telítettebb a megszokottnál
a delelő csend.

Fél egy.

A vajúdás öröme s könnye
nem ölelkezik szorosán össze.

A nap dereka fájdalomba reccsen.

A remény nekem szorítja.

Marka ökölben.

(Ott fogok lakni)

Világra jössz az egyetlen úton.
(Rossz arcú zsebmetszőktől,
útonállóktól, kalandoroktól
mentes övezet).

Élvezni lehetne, hogy nyílik,
hogyan tárul,
hogyan szélesedik az ösvény,
s lépni se kell.

A fény vár!
A fény a vár!
Ott fogok lakni!

Nincs mosoly,
egyetlen arcon sincs mosoly,
csak izgalom, csak aggodalom,
(hát ilyen a világ?)

Megmarkolom, belekapaszkodom.
Fény ül ki az arcokon.
Nem látom, csak érzem,
anyám keze lesz a hajlékom,
keblére ölel majd,
ha megkönnyebbült
izgalmaitól.

(Világra jössz)

Világra jössz,
(a mamának így van kedve),
ha már belefeküdtél a korhadó testbe,
bársonyos bőrt öltesz magadra,
szépen foszlóst, rongyolódót,
olyat, hogy benne magadat
ezrek között is megtaláljad.
Hát ez lenne!
Ez lenne az élet receptje, rendje?
Szárnycsapásába örvény téved,
(így megy a világ sora véled),
ha belehulltál az egyszeri létbe,
világra jöttél, (te nem is kérted),
de észrevétlen, (csak pillanat),
akár a villám a felhős égről,
már az első pillanattól kezdve
pattogzik rólad a sejtszövet,
(sok apró perc, sok ez meg az),
már az első perctől kezdve,
amint átölelt a kinti fény.

Csillagok közt fenn az égen,
(azt gondolom mindig így lesz),
kirakodik minden-minden:
csecsebecsék, fontos dolgok,
(percekből áll össze sorsod.)
Visszanézhetsz elmenőben,
úgyse látnád, úgyse látod,
lenn a dűlön, esthomályban,
csillaghullás eltakarja.

(Nem láttam, csak néztem)

Amikor felültem legelőször,
én nem láttam, csak néztem.

Nőttön-nőttek a dolgok körülöttem.

Amikor legelőször felültem,
a világ kicsi volt,
a rossz nem ólálkodott a közelemben,
a távol alig volt sokkal túlhan
a rácson, amelyet fogtam
volna, ha tudom, hogy anyám
keze nem engem keres,
de megfogta kicsi kezem,
még mielőtt
a rácsba botlott volna.

(Szirmok ropognak)

Az első lépést
virágokon lépjük meg.
Anyáink persze
ujjonganak, és
dicsekszenek: tizenegy
hónapos – mondják –
a bébi s már jár.
Szirmok ropognak,
de ők nem veszik észre.

(Ha már megszülettem)

El fogok lakni valahol,
egy városban,
egy megjelöletlen szigeten,
egy megjelöletlen házban,
egy megjelöletlen márványlap mögött.
A virágok színeit a szomszédból fogom csodálni,
az illatok a szomszédból fognak átlengeni,
ha már megszülettem.
De most még dühít a város szemtelen dölyfe,
a csitrik szemtelen feleselése,
a nyeszlett járda foglалás,
a kapum eltorlaszolósa,
s a gondolat is,
hogyan fogok lakni valahol
ha már megszülettem.

(Anyám, senkinek)

Anyám, senkinek ne mondd el,
hogy nem Gyergyóban születtem,
soha senkinek el ne áruld,
Karcfalva felejtésbe árvult.

Nem voltam se itt, se ott menő,
piacra kivihető kelendő kelme,
dob pergése csaták zajában,
Bereniké fején égő kendő.

Nem voltam vásárfia, nem vittek haza,
mint a pogácsát a tele tarisznyában.
Azok is otthagytak engem, akik
körbe álltak körém a piacon.

Mint parázs égtem, nem lobogtam,
nem ropogott szövetemben a tűz,
nem kísértettek meg vad szüzek,
nem kísért barát, piaci árus,
sem mester, betűvető mágus,
irigy pályatárs, vakvezető,
s tanáraimtól is mi rám hullt,
csak langyos eső.

Égni nem kell, de mindenki ég,
akit megszült az anyaméh.
Én is égtem, de nem lobogtam,
égésem nem lobbant föl az égit.

Bölcsőm körül kis emberek
szöszmötöltek, tettek vettek,
nem jöttek lándzsás katonák értem,
hogy föl vigyenek a Parnasszusra,
én kis játékaim között eléltem.

Anyám! Senkinek ne mondd el,
hogy nem Gyergyóban születtem,
soha senkinek el ne áruld, hogy
engem Karcfalva el nem árult,
Bölcsőm ringása csak elfakult,
ezért Gyergyóban születtem meg.

(Ott, az én falumban)

Ott, az én falumban, szekerek nyomában
lecsorgott az eső az utca sarában.
Szőlőmust nem eredt, pityóka* jól termett.

Ott az én falumban a Nap az égen járt.
Botot vén kezében nem cipelt, s nem takart
felhők háta mögött meggyűlő titkokat.

Ott az én falumban lábamra sár ragadt.
Ahol a sár dagadt, ott ébredtek a vágyak:
szeretnék benézni a *lehet*-ek mögé.

S nagy ajtók tárultak, s daimonionok,**
lépjek be (mintha) cetszájba. A cetszájban cetnyál,
sűrű szájszag és éles ceffogak szorongtak.

* *krumpli, burgonya*

** *a bennünk megszólaló lelkiismeret hangja /Szókrátész/*

(Marad a kavics)

Cipőm talpából
szög szúr ki s belém.
Ágálnék kicsit,
de nincs cimbora
itt, hát kinek?

Marad a kavics
ujjaim között, de
ágból faragott
vén parittyám
vajon hova lett?

Amikor a kő
kiszabadul, az
mindig szíven üt:
ki tudja meddig
röpül (nem malomkő),
s hol áll meg?

(Fikció)

cségéhez

Arról ismerlek fel, hogy szeretted a krémest,
a zöldbékát, később a havasi kiflit.
A fagylaltostól mindig egygömböst kértél, és
limonádét ittál szinte minden utcai árusnál.
Rád mutatott a vers, kicsordult a
könnyed, rímes furcsa játékot játsztál,
de nem akartál játszani halált.
Befordultál az egyetem melletti sarkon,
inkább gyalog, mint villamoson,
utáltad bűzét, zajos kaffogását, és jó
történeteket sem meséltek immár.
A cukrászdában rumos kávéét iszogattak,
kipróbáltad, de nem kértél máskor.
Kedvenc olvasmányod a Szent Péter esernyője
lehetett, és jól érezted magad Incze Ferenc
groteszk képei előtt.
A volt Marianum árkádjai közt
tarisznyádban lapult az Utunk,
és elmerengtél Lédán egy délután.
Arról ismerlek meg, hogy leülsz egy padra
a városi kicsi parkban,
és elcsodálkozol a fény-árnyék harcán,
mely nem a lombok között zajlik,
kiterül, szétárad a járdán.

(Reggel)

Karomra fekszik a reggel.
Nem az unokám.
Nem ringatom el.
Kicsit morog.
Hagyom
míg kávécsészémbe
csókolom napom.

A BÁJOS TÁNCOSNŐ

(1 / születés)

árnyékos fák alján
viharos pamlagon
elgurul egyszer az
életre kelő perc

villámnyi létesülés
készülődik világra jönni
az ősgyönyörben
anyám ölében
táncra kész

(2 / táncra fel cudar élet!)

a halhatatlanság reménye készül
világra az ősgyönyörben
fájhat
nem érzed
anyád szorítja
torzult arcából fény zubog
pedig nem könnyű
s nagy a titok

Johannes Climacus* egyszer azt mondta
könnyű a tánc
(könnyebb mint a születés?)
majd megtoldotta:
mert a halál gondolata bájos táncosnő
az én párom
de ki gondol ilyenkor (születéskor) halálra?

* Középkori bölcs, aki magányos és elmélkedő életet folytatott, a külvilág szemlélődéséből építkezett, ellenfeleit élete példájával győzte le. Módszere abban állt, hogy valamely egyszerű gondolatból kiindulva egyre mélyebb értelmezésekhez jusson. Kidolgozta a boldogság lelki útjának tanát. Kierkegaard írói álnévként használta.

(3 / kezdj vele valamit)

apám-anyám nem gondoltak ilyenekre
adtak egy táncot
kezdj vele valamit!

én az emberek felé fordultam
de az emberek túl nehezek számomra
(ezt is Climacus mondotta)
pörögtem
forogtam
a táncomat úgy táncoltam
arcom ne lássák
irigyem ne kéljen
rokonom ne szánjon
idegen ne féljen
csak avatott lászon
(de azért rejtekbe
mély földbe nem ástam
arcom földi mását)

(4 / a tánc)

tehát a tánc
járom a tánc
de szeretem
de szeretem

(5 / a járom)

sokáig eszembe se jutott a járom
(igáját barom hordja) aztán egyszer csak
félni kezdtem a tánctól az igától s félek

a halál gondolata bájos táncosnő
(Climacus mondotta)
a táncospárom (lenne?!)

ezért aztán kérem
az istenre
könyörgöm
senki fia ne kérjen fel

(6 / észre sem vettem)

miközben ezeket gondoltam
észre se vettem
hogy a táncosnő akitől féltem
felém indult
hogy fölkérjen

ÁLMODHATNÉK SZÍNES GÖMBÖKRŐL

(Anyámtól)

Anyámtól, amikor még
hatalmas és egészséges volt,
elvártam, legyen a célpont,
védjen meg, mint egy kevrál mellény,
törölje le a könnyem, ha sírok,
keblén, amikor ölel, ne féljek,
s ne féljek, ha villámlik az ég,
ha elvette a villanyt a beste,
ha könyveimben a lapokat
vallásra, fajra, nemre, nyelvre
való tekintet nélkül kicserélte,
hogyan azt olvassam, amit a rendszer
kedvemre valónak elrendelt,
hogyan azt álmodjam (ameddig élek),
szebb jövő jön el, ha félek.

(Őseim régi öregek)

Őseim régi öregek.
Nem gyűjtögettek nimbuszt
s lakható felleget.
A föld parányai között éléltek,
nem vetettek sötét árnyékot a földbe,
nehogy sárkányfog keljen ki belőle.
Igyekeztek, hogy levelek zöldje
miattuk el ne piruljon szégyenében,
s el ne sárguljon az irigységtől,
s bele ne asszon cifra címerekbe,
nem volt címerekbe,
ősök dicseit így nem arathatták
érdemtelenül,
s meghagyták, hogy kedvükre
arathassanak majd az utódok
a szabadságból és a tehetségből,
szorgos nyáridőben.

(Örökség)

25 év a demokráciában

Könyvem lapjain nem volt sorszám,
amikor járni kezdtem az utcán.
Fejem felett,
a házakon lengedező lobogók vérszínében,
sarlókalapács kopogott bőröm bársonyán.
Szívverés.

Könyvem lapjain nem volt sorszám,
amikor iskolába mentem.
A sarlókalapács szikrájában vörösen égett
a kék ég, s térdem meghajolt. Pionír lettem.
Kisiskolások vörös dísze,
nyakon hurok, örökké nyűg,
büszkeségbe szenderítve harsogta,
hogymindenki érdemesült, aki elviseli
s kimossa langyos tiszta vízben,
ha folt csöppenne rá, (folt ne essék),
és vasalóval vasalgatja,
és dédelgeti színes rongyát,
mert feljogosít a szebbre, jobbra,
a voltnál nemesebb jövőre,
s a tudásra is, mi cseppként hullik,
s majd összeáll később, ha múlik
a fél-sötét, a kábulat.
De múlik-e, vagy múlt-e már
a tótágast állt ál-világban
a világvégi éden árnyék?
Kísért-e még az utamon, s meddig?
Vagy még most is, midőn a rendszer
új időket reguláz álszent matézissal,
most is csak az indoktrinált szemkötés
kalkulálja verseimben a reményt?

(Reggeli ujjgyakorlat)

Se balos, se jobbos,
se hiszékeny hamis helóta,
divatos ideológia kéj-kufárja
nem vagyok,
és mégis, mintha ez is, az is:
hétköznapi forgásában széllovakon lovagolok,
tökmaghéj hajókon tengerekre szállok,
lebegek a vizeken,
utcai ruhában ácsorgok a tartánpályák szélén,
maratoni futókat megcsodálok a Temze közelében,
kimosom szememből a futóhomokot,
s mikor veríték nyirka hűt,
takaróba burkolódom.

S vagyok két pont között, végtelenben lengő kötél,
s mindig szinte gordiuszi csomó,
s csomót elmetszeni képes penge.

Majdani föld és kavics vagyok.

S vagyok tilolóban kender,
pozdorjává szétvagosva,
s hogy létem beteljesüljön,
ing vásznában vékony cérna.

Vagyok kötélben a szálak,
s a bog vagyok a kötélben,
az vagyok, aki lehetek,
s az maradok: mezők füve,
s fület vágó kasza éle.

(Álmodhatnék színes gömbökről)

Álmodhatnék színes gömbökről,
nefelejcsről, pipacsmezőkről,
hatvan helyett csak a feléről,
Kosztolányi játszó kedvéről.

Mert játszótárs akarok lenni,
Attilával kuglófot enni,
szeretővel a padlásra menni,
s rímes furcsa játékok között elheverni.

Álmodni, játszani, szeretni
nem divat ma, kikacag a kor,
s korom is kormos üveget fest,
hogyan ne lássak jól se ki, se be.

Pedig, talán, s hátha mégse
rútabb korom, mint volt másnak,
mint mikor mifelénk, s késve,
csak bolond ment poétának.

(Púp és ajándék)

Egyszerű vagyok,
mint az árnyék,
zavarba jövök,
ha zavarok.

Ha lépek,
a testem mozdul el,
ha maradok,
sorsom fut el.

Ha nem kérdezik,
mi végre itt?
Én nem mondom,
a sors ez, itt.

De a világ
Shakespeare-i játék,
egyszerre
púp és ajándék.

Félek. Én is,
mint egy maszkabálos,
ezer arcom
rabjává válok.

(Sikoltó percem)

Abból a generációból jövök,
amelyben még udvarolni, olvasni,
művelődni, jövőbe nézni illet,
nem lemaradni tűzvörös nyakkendő
lebegésében, szelekkel szaladni
egy körnél többet. A jövő várt, de nem
tudtam, hogy úton van a mobil világ,
mely fölgyorsítja sikoltó percemet.

(Elrajzanak a színes szitakötők)

*„Csak mondd a magadét! Ne törődj te mással.
Sem a gyűlölettel, sem az elmúlással.”
(Juhász Ferenc: Mondani, halálig)*

Elrajzanak a színes szitakötők, szitát se kötve
emelkednek nádasok, villó vizek fölébe.
A méhek is kirepülnek, kaptáraikba mézet
gyűjtögetnek. Nem fontos, május van-e vagy épp tüzes
július, csak ne zakatoljanak a munkagépek,
s a szépséget ne törje kerékbe a megélhetés.

Nem fontos a tiszavirág életre szökkenése sem,
benne a halál násztáncot jár a csenddel karöltve.
Nem törődni mással, csak az élettel-elmúlással,
a tagadás és az igenlés bizarr kihívása.
Végül is ez van, és csak ez van: ez babérkoronád.

Hétköznapiakon az ünnepekre, ünnepnapokon
a dolgos-bolond hétköznapiakra gondolsz, s a csöndre,
az alkotás testes csöndjére gondolsz, (ha egyáltalán),
amikor a vers születik, s felsír, ha életre lel,
mert esendő ember vagy, és esendő versalkotó,
s mert a világ kegyetlen veled, nem hagy magadra, mint
a kies szitakötőket, mint a dolgos méheket,
elvisz a szitakötő-csendbe, a méhzümmögésbe,
a kölpényi azúr ég elérhetetlenségébe,
felesel kérdéseidre, vagy kérdéseket tesz fel,
vagy válaszol a fel nem tett kérdésre: befogad-e
a végtelen, amikor a mezők hátán elfekvő
csend már nem hívogatja az éhes madarakat(?)

(Írmagvetés)

A vers írmagvetés és halálmegvetés,
írmaghasadás és tudatszekírozás,
írmaghagyás és jelenléti billog,
írmagömlés, soha nincs egyedül,
milliók ünneplik, akik értik,
és milliók gyűlölik, etc.

Olvasnak-e ma millióan?
Vagy csak írnak és bírálják
írnokokhoz nem méltó hittel, előítélettel,
vagy szeretettel-gyűlölettel éppen.

A vers meghitelez, mint a bank, ha szükségét érzed,
kérvényt nem iktat, s nem kölcsön.
A kamatot csak a késő utókor számíttatja
(nem fontos gazdasági tétel).

Meg lehet nyerni, ha nem fut el
idő előtt a megtehető tét.

Ha bejön, tovább lehet álmodni,
de végig kell menni a stációkon.

Tiszta mocskos lírai bolondéria.

(A szekrény)

Hurcoljuk ide-oda, s egyszer csak a helyén marad a szekrény.
A szobában tartja magát, szép íveit s fényét mutogatja,
belehordott titkainkat diszkréten elrejt, takargatja.
Ha szétesne (az ipari asztalos mesterség címertelen
mesterműve), a lélegző fával feleselő préseltlemez
ólomsúlyával rádőlne a falakra , behorpasztaná a
tükörsima gipszkarton maszkot, be nem tervezett költségeket
sarcolna ki tőled, becsípné az ujjadat, bilincsbe verne,
(ne mozdulj rabok rabja!) és kibomlana belőle a sok cucc,
meggyűrődve, egymásra rakva, vasalatlan, mintha csak kellék
volna az asszony szorgos munkája, mintha áramot spórolna
a huszonegyedik század túllihegett, dacos hamissága.

CLIMACUS ÉS B. D. TÁRSASÁGÁBAN

(A Súrlott Grádics-hoz)

A webmester a házmester.
Sárga súrlóporos vízzel
és deszkaszaggató súrló-
kefével döröszöli a
Súrlott Grádics lépcsőit:
aki belép, ne érezze
a kocsma nehéz szagát, s a
másnapos világéneket.

(Megidézés)

Hol vagyok én? S a bölcs Climacus
meddő keresése, melyben még vihar dúlt?
S a jobb után kutatók szelleme is hol,
mely annyi rút feledésbe fúlt?
De hát látható, a bölcs is úgy jár néha,
mint a dédelgetett pergamen: elfakul
az elfolyó időben. Mint az örök Anna
képe Juhász Gyula emlékeiben.
Tényleg: mi végre a vers?
Ment-e a vers által a világ előbbre?
Utórengések halmaza szitál
hófehér papírlapokra, igaz, csak ritkán.

2015. április 7.

(De belehalt)

Simogatásra lett volna szüksége,
De belehalt egy lólábütésbe.
Tán ha fürgébb lett volna futása,
Beérte volna egy seggberúgással.

(Baráti intelem néhány sírfelirat miatt)

Vendégszöveg B. D-től

Mi az a 'lólábütés' drága barátom?
(Ezt egy furcsa sírfelirat kapcsán üzeni,
ahol a lóláb nemcsak rúg, fejbe is kólint, hogy belehóssz.
Üt, mint a villám.)
Seggbe sem rúgásilag nem kaptál hoppárás illetéket?!!
(Ezt persze kevesen értik, én se.)
Ettől akarsz halhatatlan maradni?
Iparkodj, kisfiam, (szól az bölcs égi hang,)
jobb vagy te néha magadnál! Nahát.

(Azt a levelet)

Domihoz

Az híres leveled, amelyben kilátásba
helyezted a halhatatlanságot, jelentem
töröltem a memóriából.
Felejtsük el, ajánlom
(halandó),
nagyobb halhatatlanok között.

Az idő lopakodva távolodik,
nem tudom túllépni önmagamra.
Maradok aki voltam,
csomagolatlan áruimmal a kirakatban,
szabad kiárusításban.

(Vendégszöveg B. D-től)

Áldjon meg téged
Lépcsős/Lajtorjás Szent János,
alias Jóannész Klimakhosz,
és juttasson neked is a hészükhiájából!

Bárcsak találkoznánk a Jákób létráján!
Mondjuk, a 15. fokon... Domi.

(Anio völgyében)

Anio völgyében* kőomladék
simogatta az elfolyó vizet.
A parton ordasok somfordáltak,
és a folyóba vetették magukat,
ha megcsillant a halak pikkelye.
Lehet, sunyi ebek voltak.

** Climacus bölccsé válásának helyszíne*

(Szentlélekről Csíksomlyóra)

*Jelentés Szentlélekről a halhatatlanságról,
az 500 éves tölgy alatt üldögélve*

A mai napom Szentlélekről indult, ingujjban,
napbarnítva, mondjuk benne van a pakliban
a hészükhia**. Az ég kékjébe pecsétet
nyom az ötszáz éves tölgyfa, magaslatába
emelkedni béke s nyugalomsarc. Létem nem
mérhető, nincs kitalált mérce, a szenvedés
és az öröm összezárt bilincs az időben,
amely befogad. Lehullnak a levelek
a tölgyről, emlékek nyomai simulnak az
avarba, s humuszfölddé válnak az időtlen
megmérettetésben, a vérvámmal fizetett
tatárörömben, székelbáratban, idegen
paták özönében. Emberi dimenziók
fonódnak fejem köré koszorúba, csak a
csend, a nehéz csend és zihált légzésem töri
meg igyekezetemet a szenthegy felé fel.
Csalárd a csend, a némaság parazsa izzik
körülöttem, a hatalom kék emblémái
ott tüsténkednek Mária köldökzsinórja
közelében, kék versengés készíti titkos
jelentéseit égi és földi hatalmaknak,
el ne tévedjek a Salvatorral*** szembeni
csapáson, ahol emberek számlálhatatlan
tömege nyomul felfelé a hegyen, vannak
akik a lélek tisztulását várják, mások

ki tudja miért s milyen kötelességeknek
gúzsába kötve iparkodnak felfele. Én
Climacusom is ott van, arcát nem ismerem.
Halhatatlan lenne tán a halandók között?

*** A hészükhia a misztikus teológiából átvett fogalom, itt a szemlélődéstől a lelki békéig emelkedést jelenti.*

**** Katolikus kápolna, kegyhely Csíksomlyón*

EZ MAGA A FÖLD

(A gólya és a béka)

Nem hallom visszhangom.
Fekete gólya vitte ki a tóra?

Béka csobban: kiejtette
csőréből a gólya? Akkor
hát, korsója most kinek jár a vízre?

(Egy kisvárosi költőhöz)

*Emilhez, aki megorrolt amiatt,
hogy nem volt időm találkozni*

Költő sétál a flaszteron.
Az ég azúr, a Nap ragyog.
Bosszúsan harap a harag:
Ki vagyok én s a többiek?

A válasz késik. (Elmarad?)
Képtelen belátni, hogy
az „én és a másik” lét-félében
az én a többiek is lehetne.

Sárga kutyus a társaság.
Megvetés. Nincs önfeladás.
Egy világ hódol a magánynak,
epét talál fel magának.

(Elhallgatok)

Elhallgatok.

A garázsban fiat nevel
a rézfarkú cinke.

Zaj gazol most az ember
udvarias lépteibe.

(Alapműveletek)

Az irodalom
virtuális ajtaja
tolvajkulcsra nyit,
és tolvajkulcsra zár.
A fősodor kanonizál.
Összead és kivon.

(Kitántorog a szó a számból)

Kitántorog a szó a számból,
alkohol szerves bomlásból.
A kérdés mindig oly avitt:
Ki józan és ki részeg itt?
Mert jóllehet, a szó is, mint
az alkohol megrészegít,
s idővel, amíg a sejtek bírják,
s az olvasó, s a kritika, s nyilván
azok, akiket úgy szeretünk,
a magány társát ki nem nyírják.
Mondom magamnak, sokszor mondom,
hagyd nyugodni a billentyűket,
de bennem ott, a mellkas romló
zárkájában, a véráram útján,
sután, sziszegve, síppal-dobbal, s
mi tagadás, nádi hegedűvel,
a város, ahogy odakint lüktet,
megélénkül a szívverésben,
mert a szó, alkohol a nyelvben,
a szó kitántorog a számból,
ha rontás van (kint vagy bent) a rendben.

(Levél Lászlóffy Csabához, valahová)

Önszorgalmi Jegyzőkönyv c. verskötetem ürügyén

Próbálgatom. Nincs helyhatározó. Szeretném elküldeni levelem, Neked. Szó, volna tán, (cérnavékony, ökörnyálszál, öszvér-sovány), képes arra, hogy áthatoljon a réseken, opálos üvegföldeken, tüközüvegtengereken, s az ég kékjébe belebotolva bekopogjon, ahol Te vagy, oda, mint harang botja, harang ércfalát kongatva, égi otthonokba, oda.

Próbálgatom, nincs helyhatározó. Merre döcögnek, hová futnak, hová kapaszkodnak helyszín felett a versbe bezárt üzenetek? Hová küldjem el? Hol kötnek ki a földszagú harangverések? Hol vagy? S hallod-e amit én kibeszélek? Mibe öltözzenek szavaim, hogy felismerd őket, mester, kolozsvári Jób? Mert eltörte éleslátó szemüveged a türelmetlen, a fürge jelen, hogy ne tudd elolvasni Önszorgalmi jegyzőkönyvemet.

(Tulajdonképpen)

Tulajdonképpen nagyon egyszerűen kellene
látnunk a nagyon bonyolultat, mert a nagyon
bonyolult úgysem képes eljutni az írisz
mögötti agymezőbe, mert csak az ihlet képes
dekódolni és értelmezni a bonyolultat,
mert úgyis kicselez, mint egy középcsatár, mint egy
hamiskártyás, mint egy utcai bohóc, mint a vers.

(Kattints rá)

A költő végigsétál a Maros partján, a gátsétányon.
Sirályok vijjognak az églepedőn, récék lubickolnak
a csendes vízfolyásban, pancsol a nap. A betonrengeteg,
(városba költözött emberek otthona) rámered a mély
folyópartra, az idő párkányán kikönyököl. A költő
végigsétál a parton, nem vonul ki, csak sétál. Nem úgy, mint
az öreg Climacus. Ő elvonult az Anio völgyébe.
Önként s egymagában.

Kopott kabátját kigombolja, szellő áramlik, horgászok
hitvány kis székeiken ülve szemlélik a víz folyását,
hessegetik a récék raját, víg halakat beetetnek.
Ebek koslatnak a parton, a bátrabbak megnyalják sunyin
a költő kezét, hízelegnek, vicsorognak a többiek.
A szerelmesek elvonulnak a fűzek alá. Climacus
számolgatja a lépcsőfokokat, mindegyiken boldogság
tanyáz. Eljut a harmincig talán.

A költő sétál a Maros partján, ezt a mai napot is
beilleszti saját szoftverébe, s felkínálja linkjét
ingyen letöltésre.

(A szoftverben benne van)

Az anyanyelv is benne van a szoftverben.
Az anyanyelvvel való játék is benne van.
Benne van a nyelv törlésének a lehetősége.
Benne van a felnőtt, aki ezt megteheti.
Benne van a téves mozdulat is.
Benne van a láthatatlanba áthelyezés lehetősége.
Benne van a hely elfelejtésének rizikója,
hová, melyik poros polcra keveredett el.
Benne van a pótcselekvés lehetősége,
a reklámdömping győzelmének lehetősége,
a rákkattanás türelmetlenségének lehetősége,
a kultúrákeresés lehetősége,
a helyettesítés lehetősége.
Benne van az áramszünet lehetősége.
És benne van (ki ne felejtsem) a hekkerek
ügybuzgalma is.

(Még nem tudom)

A képernyő hozzám szegődik,
amikor magamra maradok.
Etetem, mint húséges kutyát.
Étke az én eledelem.
Még nem tudom, a gondolat
kikönyököl-e az ablakon,
billentyűk érintésére kinyílik-e egy ablak,
hogyan az éltető levegő beáramoljon?
Még nem tudom, az ablakpárkányon letörik-e
a muskátli virága, amint szokott.
Még nem tudom, meghallom-e, mint Budai Ilona,
hogyan ellenség üti fel fejét s rabol a környéken.
Még nem tudom, testét megfüröszt-e
vagy csak arcát öblíti le
s lábát mossa esti lefekvés előtt Európa
s elhanyagolja-e búzlóbb testrészeit?
Még nem tudom,
versembe beszól-e a muskátli piros virágán
elreccsenő fénytörés...

(Azt hiszed, szabad vagy)

Azt hiszed, szabad vagy, és beöltöztöl időd kezeslábasába.
Kint ragyog a nap, csatakos disznók, buta ludak, ugráló bolhák,
élősködő poloskák, bábász tehenek, gyűjtögető méhek és
mindent szétrágó patkányok, egerek, molylepkék,
és parány baktériumok, sunyi vírusok a Nap alatt.

Hagyod, hogy folyjék az idő,
(Dalí óráján a színek elkeverednek,
Te is a színekben).

Anyád közbenjárására a paradicsomosláda-szegezőből elszegődsz
nyári kőműves segédmunkára, (neki vannak kapcsolatai),
kitanulsz üveg- és porcelán holmi rakodó munkásnak,
megtanulod a motortekercselést és a munkanélküliséget,
megtanulsz nem behódolni, nem segg nyalni az agymosott főnöknek,
megtanulsz diplomázni és tanítani, asszonyt szeretni.

Azt hiszed szabad vagy, és tudsz örülni, bánkódni, mérgelődni,
tudsz imádni, imádkozni, haragudni, félni,
és mindenek előtt feledni,
másik városba költözni, oficsiál nyelven beszélni,
megtanulod helyed, rangod, vagyis a rendet.

Azt hiszed szabad vagy, és javítgatod kapudon a zárat,
Jár az óra.

(Az udvarhelyi „A VERS”-hez)

*„S gondoltam rá, ki jó száz év után,
Arcába tűz az új világ sugára.”
(Áprily: A kor falára)*

A narancssárga füzetbe
összejött kicsije nagyja.
Együtt van a tanult s az inas,
a dédapa és az unoka,
a töklámpás-faragó s a lánglopó,
a tűzcsiholó s a lámpagyújtó,
a régi félelmek bajnoka
s az új egók hordozója,
mind hervadatlan tűzrakók,
kifosztottak és gazdagok,
akik kerülnek a tósztokat.
Egyszerűen csak összegyűlt itt,
mert riasztott P. BUZOGÁNY,
s mostan együtt poroszkál itt
sziporka fényben, s fénytelen,
aki keresztet hordott már, vagy
még kinek válla még erős,
rímkergető, rímkerülő,
munkán éhező s nélküli,
zenebolond és botfűlű.
Kibontjuk gúzs szárnyainkat,
mint az elődök, s arctalan
ölelünk fenyves tájakat,
és ágyainkban a drága kedvest.
Koldus dédapák, láthatjátok,
kik ott ültök az egy irányban
látó kémlelő ablak mögött,
együtt, s múlhatatlan kedvesen,
mi is vagyunk, s mi is jövünk,
fogadjatok majd rendesen.

(A fedélzeten)

*„Másmilyen minden hely.
Minden helyzet másmilyen.”
(Sziveri János)*

A fedélzeten papírcsákó kalapot viselek.
Elvinné a szél a kalapom,
(rajta hetyke kakastoll).

Fegyver (tőr, kard) nem lóg a derekamon,
csak összeropedezett bőrövem szorítom
gerincemhez csont-közel.

Ó, és ha a nadrágszík elszakad?
Amit tartott (a nadrágom) a bokámig
leszalad.

Mert ugye nemcsak ringat,
reng is a fedélzet.
A Nap tűzzel ég
s arcomon a bőr
néha elpirul.

Kiáltom ilyenkor: a palástomat, ó nőm,
a köpenyem!
Vajon meghallja-e?
Elég közel van-e még?

(Le kellene védeni)

M. S-hez, Udvarhelyre

Bizony, itták a teát rummal,
és a táncparketten a rumba
divatozott a nagyik, dédek
korában, s mint most a vénék,
eljártak a teátrumba.

Bizony, a fenti rímes játék
enyém lehetne, de a másé.
Le kellene védeni tüstént
minden költők nemes nyelvét,
ha már a piac ily ajándék.

Bizony ajándék s még milyen!
A költők szíve szőrtelen:
nem kér senki egy garast sem,
mert a vers, mint zsákban a szög,
ha nem szülöd meg szíven döf.

Vár-Lak

(Kedeinél, kávészünetben)

Kedeinél, kávészünetben,
belehasít a végtelenbe
a szépség rendje, az értelem,
s pernyéz pávatoll-tűzesőben.

Nem is értem, hogy lehet, hogy
így hull a fény az elfeledetre,
onnan, a bonthatatlan égből,
és sziporkázik önfeledten.

Mint keresztfa az ódon kertben,
kidől belőlem minden odvas
rövidlátás, mi reménytől foszt,
Kedeinél, a műteremben.

(Műteremben)

Kedei Zoltánnál

Sánta angyalok bicegnek
keresztül-kasul a vásznon,
belelépnek a festékbe,
s lelépnek a palettáról,
vászonekbe öltöznek,
fénydrótra kiterítkeznek,
és ujjong velünk a délután,
most is, mint tavaly nyáron.

(Portré)

Kedei Zoltánról

Bárcájába gyűjtötte, mint Noé, a lehetőségeket.
Nem többet, csak amennyi a jövőhöz kellett s illett.
Vigyázott arra, hogy el ne süllyedjen, s így lett:
Parány súlyokkal rakta ki a berámázható messzeséget.

(Ez maga a Föld)

Kedei Zoltán: A zuhanás okára fény derülhet c. képe alá

Maga a Föld kering
velünk,
erdők ölelnek,
vizek itatnak,
vadak utunkat állják,
zsebmetszők,
idegen útonállók.

Kering velünk a Föld,
barátaival, elleneivel,
és uralkodunk,
és szenvedünk,
rendületlenül.

Észrevehetően
sokan vagyunk
és szárnyalunk,

és el vagyunk...

(A róka meg az ordas)

Antoine-ra gondolva

Szelídíts meg!

Most az ordas kérte.

Az ordasnak is helye van a mesében.

A Kis Herceggel tovább ment a róka.

(De ravasz!)

Szelídíts meg, de ne tudja a róka!

Kérlelte a Kis Herceget az ordas,

de féltette tekintélyét, mint általában az emberek,

(no meg a pletyka),

bár egyre kevésbé törődnek egymással.

A Kis Herceggel farkasszemet nézett a farkas,

miközben immár ordította a sunyi dög, hogy

SZELÍDÍTS MEG!

(De erőszakos, embernek farkasa!)

A Kis Herceg (dühét palástolva)

Exupéryre nevetett.

KÖNYVBŐL KIHULLT PERCEK

(Könyvből kihullt percek)

Mint naplóból, egy-egy könyvből kihull a perc,
ha föllapozom,
egy fekete tulipánszirom,
vörös rózsza (rozsdás-fekete vér)
sárgába szédült margaréta.
Emlékezz ember, ne felejts!

Tulipánszirom, tehát tavasz,
de miért fekete (ravasz)?
Ő lenne az ősztön ébredése(?)
S a rózsza – rőtrozsdá-fekete,
de mintha vér a szűz szemérmén,
jel, hogy innen minden szenvedély
halálkomoly játék, nem mese.

És a megsárgult fehér margaréta?
Rétek záloga, ölemnek oly jó.
Ő tehette a könyveim közé.
És most én lapozok a könyvben.

(Fakuló kép nagyapáról)

Utoljára ezerkilencszázhatvanötben láttam
és elment. Nem hagyott maga után pénzt, vagyont, fattyat,
fiókban rejtegetett kéziratokat, létfontos
levelezéseket (nem foglalkozott haszontalan
dolgokkal, mint pl. gyűjtés, naplóírás, kapcsolati
tőke, miegymás), sem régi, önmagát igazoló
pecsétetes dokumenteket, mondjuk egyezkedéseit
a román tanítóval, miszerint lehetne CRISTO
gyermekei s az állami oktatás érdekében,
de ő KRISTÓF maradt (ezerkilencszázhuszonnégyben).
Maradt utána mégis valami. András és Lázár
(és Péter is, akit korán elvitt a tüdővész), és
Jula és Róza meg Anna, mind egyszerűek.
András, ő valami rendszerkiszolgáló néptanács-
elnök lett, és összesen nem is tudom hány unoka,
s a helye a katolikus templomban, az orgona
mellett, az első padosorban, melyet valaki nyilván
elfoglalt azóta, (a falusiak hisznek, bíznak
és remélnek, járnak templomba, unatkoznak), és a
személytelen kapcsolat köztem és közte a dicsér-
tesség nagyapa-szervusz üzemmódban. Olvasott, őt
csak az Előre cikkei érdekelték. Ötvenhat
után s később is végig hitte, benne a jövő el
van (el lesz) rejtve, rejtegette is egy poros zugban
a négy év zászlaját, hátha, de jött a rák, hamarabb,
mint a reményei, rozsdás vásznát, s színeit feje
alá kérette-tetette, nyilván titokban, hagyjon
valamit hagyatékkul, hetvenhárom esztendeje
koporsóba zárt zálogát, ennyit, ennyit...

(Fürge macska ugrik át)

Mindig a kapucsengő gombja...

Idétlen igény kutatni,
barát jár-e erre, itt?
Eb a megmondója.

Goromba szót szól a szám.
Az eb is mogorva.
(Régi cimbora odabenn).

A nyugalom a királyoké –
mondom magamnak biztatásként.

A kapucsengő gombját végül is
megnyomom.
(A csengő hangja tovaoson).

Goromba szó szól: KI AZ?
A nevemet be kell mondanom,
(folyton be kell mutatkoznom)

Jaj, te vagy? – Alig ismerlek meg!
(Fürge macska ugrik át koromon)

(Csobbanhatna, de éppen nem megy)

Azon nyomban elered.
Laskában hullnak a falevelek.
A béka belebandukol
az árokba, ott a víz megállt.
Csobbanhatna, de éppen nem megy...

Dúdol kényelmesen a szél.
Esőre vár a csönd s az ember.
Most olyan ez a délután,
mint az úr a hegy mögött:
lépned kellene, jól tudod,
de nem lépsz előre, se hátra,
nehogy beletántorodj a tájba...

Tehát e csendes délután
kimos agyunkból sok szemetet,
ragacsos ligamentumot,
ha majd helyreáll a légnyomás,
ha megpattan az ég s elered...

De most csak sunyi készülődés:
dúdol kényelmesen a szél,
még csendes, de már kavarg,
s szemedbe száll, mit felkavar.

(Hát tényleg nincs új a nap alatt?).
S hogy gond ne legyen, pénteken
a szemetesek ismét jönnek,
elviszik, ami fennakadt,
ha nem felejtet el kitenni.
A többi elmossa az eső.

(Ropogó harmat)

Talpam alatt ropogó harmat.
Serény léptekre készítet,
mint mikor a megállóban
indulásra kijelez
a busz pislogója,
kilépni, futni, elérni,
nem lemaradni.

Egy kis meleg s máris
minden csupa latyak.
Gyorsabban változik vízzé a harmat,
mint könnyé a fájdalom.

Ropogó őszei harmat
szétterül.

Félelmeibe öröm vegyül:
de még csak szeptember.

Néhány ember még elcsoszog,
amíg menedéket kér a tél.

(Ijedt dérverésben)

Satnya fénysugarak napoznak a kertben.
Vézna füvek hajlott rengetege dől a
fák tövére hullott rőt falevelekre.
Árván ásít még az ágak közt a létra,
egy-egy elbújt dió, vacogó birsalma,
mit otthagyt még a gyümölcslopó szajha.
Darab vécépapír a nyárvégi emlék,
(itt járt ismét lopni a közösségi vendég).
Megint nyári álmok készülődnek télre,
bujázkodnak még az ijedt dérverésben,
gereblye fogai harapnak avarba,
s elteszi báját a kert, jövő tavaszra.

(Játszi hangok)

ne múlj még őszöm
szólíts – itt vagyok
kertem még kéklik
ágon a szilva
húsában duzzad

zamata számban
ízekre oszlik
de szél kel s foszlik
ágról a sárga
lombkatedrális

ágak közé nő
napsugár pasztelljén
fénykévék húrjain
madarak éneke
s a csendet felveri

estébe rántja
takarodóba
madárraj hangján
estébe kullog
a székesi táj
csendes estre készül
a harang hívása
s pázsitra szenderül
zizzenő avaron
a lombok hullása

(Egy cimborához)

Kocogni kéne barátom, Gábor,
hetente legalább kétszer,
ajánlom,
magamnak is naponta mondom,
el kell jutni a szívveréshez,
és almát dugj az üres zsebbe,
hogy mikor leülsz a pad szélére,
vagy a kutyaürülékes fűre,
kenhess vitamint az oxigénre.
Néhány percig ülhetsz a padon.
Vigyáznod kell már, megszédülhetsz,
oda lustulhatsz, meg is hűlhetsz,
és vidd magaddal asszonyodat,
(tulajdonképpen ő szokott
előállni az ötletekkel),
ő noszogat, hogy ma reggel megint
kocogni kell,
(az éjszakát végig pihentem),
nincs semmi ok a lustaságra,
évek égnek az erek falára.

(Memoár)

A szamovárból kiengedik a gőzt,
mint belekből az erjedt uborkát.
Katonák a tundráról. Így szokták.
Kiengedik a gőzt,
mint a macskát,
leengedik a puskát,
mint bor után a kocsmárost,
kiszellőztetik a vodkát,
mint tivornya után az ágyat,
leeresztik a lánctalpak levegőjét,
pontosabban fogalmazva rugótlánítják,
mint a tankot,
kibelezik a csapatszállító csuklószerkezetét,
mint a karórát,
lepallják vállukról a paszományt,
mint az asztalról a kenyérmorzsát:
Megállni!
A szamovárból kiengedik a “sárga páragőzt”.
Kapcáikat száradni kirakják.
Becsukják a kocsmá vasazott ajtaját.
Záróra.
Becsukják az örök nőt.

(Üvegfákon)

Megállnék az üvegfákon,
ezüst réten, harang tornyán,
megállnék, de vezényszóra
tovább visz a bolond óra.
Ám a tekintetem mégis
megtapad egy avitt tárgyon,
egy szép arcon, egy dús ágon,
perc se jut a képzeletnek,
várni nem hagy a felhúzott
stopperóra, bolondóra.

Dobban a szív. Meg is állhat
menet közben, de még várhat.
Nézd csak! Ni csak! És valóban,
ahogy nézem, ahogy látom,
üveggé lesznek a lombok,
ahogy az ég felé futnak
ágain a diófának.

Fönn az égben diók helyén
madarak ülnek csendesen,
libikókán ringatódznak,
ott fenn, egek fátyolában,
novemberi elmúlásban,
s mintha mégis minden súlya
szívem melegébe bújna.

(Két zsebedben)

Fekszel a sárga avaron.
Fekszel a sárga agyagon.
Szemhéjad résén az erdő
fürtjébe mar a levegő.
Beülnek alád, tehernek,
ólomszennyezett levelek.

Helyéről elbillen a táj,
fekete folt ében homály.
Fonákját festi ős s tavasz,
fügét mutat a nyári nap.

Fekszel a sárga avaron.
Fekszel a sárga agyagon.
Részedet kéred a tájból.
Részedet kéred a mából.

Neked a föld, ha kék, ha zöld,
rozsdavörös, de anyaföld!
Tested alatt a dombtető,
szívedben kies temető.

Fekszel a sárga avaron,
fekszel a sárga agyagon
zsebedben csecsebecsékkal,
tegnapi játékszerekkel,
rajtuk felejtett kezekkel,
rájuk feszülő kezekkel.

(A kereszt)

A kereszt, amit tartott a tarkóm,
Valójában az volt az én lantom:
vele mentem fel a Golgotán.

A kereszt, amit tartott a tarkóm,
sokszor olyan volt, mint egy igénycölöp
a magasság és a mélység között.

Gondolhatnám, ha így kijutott,
bár szépen éltem s panaszra nincs okom,
vigyen tovább az írás kényszere,
súlya is enyhül,
letöredeznek róla darabok.

(Sebaj)

A lavór víz
s a tenger között
szinte nincs is
különbség
itt is, ott is
hajóra szállunk,
és ringatózunk,
és bánt a vihar.

A bátrakat
a tenger hívja,
a látvány ott
a messzeség,
a lavór vize
sokszor épp
a hóguta elől
menedék.

Csak lásd
a partot,
ez a lényeg,
mind időlovagok
vagyunk,
sebaj,
meggörnyed a hátunk,
ha a sörényét
fogva
tartjuk.

(Kicserélnéd, de nincs mód rá)

Egy ideig alig telik az idő, de a diófa növekedik.
Egy darabig nem is létezik az idő, csak este lesz,
vacsorához szólít az anyád, előkészíti a fürdővizet,
törülközőt, sampont, meleget, és megágyaz,
még olvasol az ágyban egy kicsit,
és várod a reggelt.

Egy időben érdekelni kezd maga az idő:
a randevúkat lekésni nem tanácsos, nem is illik,
és állandóan azt érzed, hogy az előtted álló vizsgáidra
nem volt időd felkészülni.

Aztán számolgatni kezded a perceket,
állandóan azt kérdezed: hány óra?
A nutricionisták ajánlgatni kezdik a dióbelet,
a medikusok a pirulát meg a mozgást,
és elpirulsz, ha intim dolgaidról kérdezgetnek a rendelőben.

Persze személyi kártyádat is jó polgári öntudattal
kicserélnéd, de nincs mód rá 2065-ig.

(Sírok, nagyon fáj)

Pistuhoz

Annyi időd volt,
csak annyi időd volt,
ma csak annyi időd volt, hogy megfőzted a kávé.
Megfőzted a kávé és arcod elfehéredett,
arcod elfehéredett és belerogyott tested a fotelba.
A sziréna hangja elkezdett babusgatni.
Az ég egész nap sírt, majdnem egész nap.
Ami az egésznap esőből hiányzott, szemeink kipótolták.
A helikopter nem szállt fel ilyen viszonyok között.
Tegyétek a dolgotokat, nem félek, mondtad.
Ahogy távolodott a szirénahang, úgy erősödött utcánk zsongása.
Búgott a gerle az ágon, fecske cikkant a Békény fölött.
A hely, amelyet reggel láttál, a temetőbe költözött.
Miért nyitnak kaput a földbe?
A fénybe szólt az ígéret.

Gyergyó, 2016. június 3.

(Második napja)

Második napja már,
hogy külön számlát nyitottál,
megtagadtad az egészségbiztosítást,
az adófizetést, a leszázalékolást,
a várakozást és a szerelemkötést,
kiköttetted az áramot, a szenvedést,
az internetet,
nem fogadod a postát,
nem veszed át másodrendű állampolgári
kötelességeidre figyelmeztető felszólítást.
Nem mondasz véleményt, hogy ki képviselné
jobban, de egyáltalán,
városod, melyet úgy szeretsz.

Lefeküdtél és várakozol.
Anyáék is várakoznak, mind a ketten,
öregen.
Mégfőzték a kávé.
Te büszkén kihúztad magad
és csak mosolyogsz,
mozdulatlan.

Kihűl a kávé...

Az égen szikráznak az udvaron hagyott elektródák,
az este nem raktad el,
holnap is nap van.

Szakad a zápor.
A fekete esőernyők semmit nem hárítanak.
A földbe kaput vágta.
A kapu előtt mossa a kavicsot az eső...

(A belátható messzeség)

*„Ez az este az ösztönösség
teljes hangját jelenti végre.”
Lászlóffy Csaba*

A belátható messzeség szava a VÉGRE.
Visszakéredzkedni próbál ilyenkor, néha,
„az ösztönösség teljes hangja”, (záróvonalak
föllazulnak, síkok megrepedeznek, szilánk-
fénytörést szenvednek és újraszerveződnek,
mint Dora Maar arca s P. P. csínytevése.)

Ilyenkor, néha özönvizek vernek, tüzek
tombolnak, viharok szakadnak, megrepednek
földek, s fölzaklat a valahová tartozás
teljes csendje, kétely csendje, nyakba akasztott
kulccsal sétálva az estéli függőkertben.

(Sárguló kövek)

Már júliusban
sárguló köveket dobálnak
utadba a dús falombok.
A falevelek rőt serege
sirreg a szélben már júliusban,
vérebek csaholnak,
s közben átfesti magát a járda.

Felröppen a madár,
ha csosszan,
ha zizzen a lépted.
Mi vár a kútnál?
Mi vár az út túlsó oldalán?
Netán a nyári aratásból megmaradt
pelyva?

Fakulnak s ritkulnak a színek
már júliusban.
Felröppenek a madarak,
keringenek a varjak,
és megriad a rög.

Már dal se szól, csak
halkan szakad a gerle-ének,
pedig csak július van,
pedig még hátra a nyár.

(Félig megírt levél)

Sárga fogai
közé beszorít az ősz.
Béka s gólyacsőr.

Avart kavar a
szél. Félig megírt levél
hull cafatokra.

(Ahogy így fekszem)

*„szárba szökkenőben a létből kilógsz”
(Sziveri János)*

A létből kilóg az álom,
kezem a szívverésemen,
elkoppan szemem, s ahogy
így fekszem, kiárusít.

Az órában kopog az idő,
(kifutna a ketyegő létből),
ébresztget, de még alszom,
mellettem éber Moirák.

(Harminchat hét felett)

Mint a kontytű a zsíros hajba, most belesüppedek a következő napba. Már délre harangoznak, csörömpölnek az edények a konyhán készülő ebédhez. Villámgyorsan emészték még, az étek nyújtózkodva csúszik ásításba. Szemhéjam fáradt, rácsúszik szemgolyómra. Karjaim kinyújtom, nyújtózkodom. Szerveim mintha lázadnának, hogy még csak dél van s már eltelt a nap.

Harminchat hét felett már láz van, és „minden kis nesz szíven üt”. Fent holló köröz, belát az űr mögé, kihívás lehet az úri nászra.

Mert felszökik a láz, Uram, mikor már délre harangoznak, s már csörömpölnek az edények a konyhán készülő ebédhez. Heget vág a láz a testen, holló köröz a szervek fölött... és léket vág az agykatács is, mikor minden pánikká érik.

(Hiány)

Az első
lépés
pont olyan,
mint az utolsó,
csak
a taps marad el,
s az ölelő karok.

(Ha lehullok)

*„szóltam sárban heverő leveleknek,
vigyázzanak, ha elesem”*

(Elekes Ferenc)

Ha lehullok,
az éltető földre esem,
ahol a boldogságot
keresem,
mondja a levél,
s tudva tudja,
mint a betűvető,
hogyan addig lehet
boldog,
amíg le nem ér
a földre,
szabadesésben.

(Nem elég)

Elüldögél még
(hol ültem én is)
a fotelban az ADN-m.
Szemlél,
föl-föláll,
kinéz az ablakon a térre,
tikkadozik
a kinti fény miatt
(belevillan tekintetébe).

A kivágott fák
csonkjain
szénmonoxid-dús a levegő,
kibetűzi
és beviszi a gépbe
amit a vegyületekből kiszemez,
és mindent összead
a volttal
a winchesterben.

Ez már Te vagy.
A nap mankótlan
kapaszkodik felfelé,
(az űrbe),
rajta csüng
legalább ötven fénykéve,
hatvan,
nem elég!
Legalább fele
még kéne
az ezüstsínű betűkre.

(A kérdés)

Mint az első születés,
olyan állapot lehet
a megöregedés. El-
hozza a gyermeksírást.
A hallgatással sokkol.
Elhallgatja (miközben
beüzemeli) Mozart
Requiem-ét. Te Deum*,
dics és panaszáradás.
Egy kis zsarnokság is.
És a kérdés: MIVÉGRE?

** Anton Bruckner, Op.45*

(Itt állok)

Három az egy:
szabadság,
szerelem,
járom.

Lehetne bohémabb,
időtlenebb,
ÁLOM.

Várom,
simogasson,
öleljen,
becézzon a párom.

Egy a három:
szabadság,
szerelem,
járom.

Módjával hitem.
Nem hú bele, semmibe.

Lehetne bohémebb,
időtlenebb,
szebb.

Nem bánom.
Másképp, másként csinálni
nem tudom.

Kérdésre kérdéssel

Albert-Lőrincz Márton makacs kérdező; még akkor is inkább kérdőjelet sejtethünk mondatai mögött, amikor igazából nem teszi ki, csak sejteti – azzal, hogy versei sose adnak választ, inkább csak gondolati irányt jelölnek, mindenek előtt az élet nagy kérdéseivel vívódó, gondolkodó embernek.

Amilyen a költő maga.

Lépésről lépésre tanúi lehetünk, miből is állnak Albert-Lőrincz Márton szerint a nagy élet-kérdések.

Mindenek előtt az ontológiai gyökerek érdeklik: miként, miből és mikor lettünk, milyen körülmények között és örökséggel kerültünk napfényre, bölcsőnkbe, gyermekkorunk fészekvilágába?

A költő érdeklődése természettudományosan sokoldalú. Lírai regisztere nem egyhúrú, de motívumaik összefüggnek, szorosan egymásba illeszkednek, egységes folyamatba rendezőnek. Nem merevülnek logikai lánccá, de koncentrikus körökbe rendeződnek és egymást bővítve állnak a kötetépítés szolgálatába.

Szerkesztői minőségben is inkább szíves olvasójaként igyekszem tájékozódni ebben a sokunk számára tanulságos és jelentéssel teli világban. Természetes, hogy ennek határait a hozzá közel álló személyiségek és a velük kapcsolatos élmények, gondolatok, megérzések határozzák meg. A ciklusok természetesen simulnak egységbe, s van, amikor egyenesen fűzért alkotnak, amikor egy-egy vers nem él önálló életet, viszont nélkülözhetetlen köve egy jól eltalált építménynek.

Az identitás, a költői lét, a „mi végre” szüntelen megkísértése és kihívása jellemzően vonul végig Albert-Lőrincz Márton lírai gyakorlatain. Az adott és kapott válaszok nem elégítik ki, mindig akad egy újabb kérdés, amire a legjobb további kérdéssel válaszolni, amíg az ember el nem éri a titkok titkának fészket. De mert az ilyesmivel még senki nem találkozott, megmarad az alkotó elérhetetlenség sóvárgó világában.

Ez az az állapot, mely verseinket életre hívja...

Csíkszereda, 2016. szeptember 11.

Cseke Gábor

A szerzőről

Albert-Lőrincz Márton, egyetemi docens, költő, 1951. december 10-én született Karcfalván. 1963-ban szüleivel együtt áttelepedett Gyergyószentmiklóstra. Itt érettségizett. 1977-től Marosvásárhelyen él. A kolozsvári BBTE-en szerzett bölcsészdiplomát, majd ugyanitt doktori fokozatot. A marosvásárhelyi Sapientia EMTE oktatója. Verseket a '80-as évektől közöl, rendszertelenül (Ifjúnunkás / Ifi Fórum), marosvásárhelyi Népújság Múza melléklete, RMSZ Szabad Szombat irodalmi oldala, kolozsvári Szabadság Tetőn c. melléklete, Várad, Irodalmi Jelen, Erdélyi Toll, A Vers, Helikon, Magyar Napló, Agria, Liget, Kis Lant, Napút. Verses kötetei: Mondom magamnak, Pro Print Kiadó 1997, Önszorgalmi jegyzőkönyv. Szabad ritmusú versek, Magyar Elektronikus Könyvtár, 2016 (<http://mek.oszk.hu/15400/15425/15425.pdf>). Online irodalmi lapok is közlik írásait (Kaláka, Káfé Főnix, Súrlott Grádics). Néhány irodalmi antológiában is szerepelt (a gyergyószentmiklósi Találkozások III, Találkozások IV, a Hódmezővásárhelyi Őszikék 21, a szolnoki Feriku 2012, 2013). Szakmai tevékenységét négy könyv, egy szerkesztett kötet és több tucat cikk, tanulmány jelzi.

